

WILD ETEN? NATUURLIJK NIET!

DE SCHADUWZIJDE VAN HET ETEN VAN DIEREN UIT DE NATUUR

Onder de noemer puur natuur, eerlijk vlees en het ultieme scharrelvlees proberen jagers, restaurants en supermarktketens het eten van wild aan het grote publiek te 'verkoppen'. De promotie van het eten van het vlees van wilde dieren staat bol van misleiding en misinformatie. De negatieve effecten van de jacht op de natuur worden volledig genegeerd. Hoe natuurlijk, eerlijk, duurzaam en gezond is wild?

Wat is wild?

Strikt gesproken vallen onder 'wild' die soorten die de overheid op de wildlijst heeft gezet: wilde eend, fazant, haas, konijn en houtduif. In principe mogen deze dieren alleen in het jachtseizoen worden bejaagd. Vrijstellingen en ontheffingen van provincies maken het echter mogelijk dat deze diersoorten bijna jaarrond worden geschoten. Andere diersoorten zoals ree en wild zwijn behoren dus niet tot het 'wild', maar op basis van ontheffingen worden ook deze dieren beschoten. Alle eetbare dieren worden vervolgens aangeboden als 'wild'.

Hoe wild is wild?

Nederland is een klein land. Ongeveer 65 procent van het Nederlandse landoppervlak is in gebruik voor de landbouw. Het idee dat het eten van wilde dieren een duurzaam alternatief biedt voor de intensieve dierhouderij is daarmee zowel naïef als onrealistisch. De Nederlandse natuur kan hoogstens 5 procent van de totale, bestaande wildconsumptie leveren. Daarmee is het idee van 'duurzaam scharrelvlees', van in de vrije natuur levende dieren een illusie: het grootste deel van het wild dat in Nederland te koop is, komt van binnen- dan wel buitenlandse fokkerijen. Niets wilds aan dus, maar gefokt ofwel 'gekweekt wild'.

Gekweekt 'wild'

Nederlandse bedrijven fokken ruim een miljoen 'wilde' dieren per jaar, vooral wilde eenden en konijnen. Deze dieren wacht na een kort en ellendig leven in de mesterij het transport naar een slachterij, waar ze, als ze de reis al overleven, pijnlijk aan hun eind komen. Veel 'kweekwild' ziet nooit de buitenlucht; gefokte eenden zien nooit water. Kortom: de leefomstandigheden van 'wilde' dieren in fokkerijen zijn zeker zo slecht als die van de meer bekende dieren in de vee-industrie, zoals kippen en varkens, om van de toegepaste slachtmethoden nog maar te zwijgen.

Niet lokaal en niet duurzaam

De herkomst van wild is vrijwel niet controleerbaar is. 'Lokale' hertenbout kan zomaar uit Nieuw-Zeeland of Argentinië komen. Nieuw-Zeeland kent edelhertenfarms waar dieren in afgesloten bossen en weiden leven, als onderdeel van moderne boerenbedrijven. Een vorm van extensieve veehouderij, waar niets natuurlijk aan is. Uit ons land komt vooral vlees van – al dan niet gefokte – eenden, konijnen en ganzen. Andere 'wild exporterende' landen zijn Groot-Brittannië, Duitsland, Italië, Australië en Zuid-Afrika. Vlees van ree en wild zwijn komt vaak uit Oost-Europa. In veel van deze landen is de uiterst wrede en in Nederland verboden drijfjacht nog aan de orde van de dag.

Het goede leven?

Voorstanders van de jacht beweren dat wilde dieren een veel beter leven hebben dan dieren in de vleesindustrie. Dat is echter niet het hele verhaal. Allereerst zijn deze dieren niet geboren om als voedsel voor mensen te dienen, terwijl er al een overschot aan voedsel wordt geproduceerd waarvan jaarlijks tonnen wordt weggegooid. Deze dieren vormen een onmisbaar onderdeel van het ecosysteem, waar ze een belangrijk rol vervullen bijvoorbeeld als planteneter, als predator en als voedsel voor andere dieren. Het doden veroorzaakt bovendien pijn, stress en leed, bijvoorbeeld doordat dieren niet direct dodelijk worden getroffen. In de zoog- en broedtijd betekent het schieten van de ouderdieren dat hun jongen verhongeren en verdorsten in nesten, holen, op het veld en in het bos. Wilde zwijnen worden zo zwaar bejaagd (op de Veluwe is het doel om jaarlijks 80% van de dieren te doden), dat de sociale structuren worden vernietigd. Daarbij zijn veel dieren na het donker, wanneer er normaliter niet geschoten mag worden, niet meer veilig. Veel provincies staan het gebruik van hulpmiddelen op vuurwapens, zoals kunstlicht en restlichtversterkers, toe.

Jacht is niet natuurlijk

Het weghalen van dieren uit het ecosysteem waarvan zij deel uitmaken, betekent ieder keer weer een aantasting van het natuurlijk evenwicht. Jagers schieten niet de jongste, oudste en zwakste dieren, maar de dieren die ze toevallig tegenkomen en soms zelfs speciaal de meest aantrekkelijke dieren of dieren die het meeste geld opbrengen. Hierdoor treedt onnatuurlijke selectie op. Bovendien verandert de jacht het natuurlijke gedrag: dagdieren worden schemerdieren, dieren laten zich niet meer zien, zoeken hun heil in 'veilige' bebouwde omgevingen of vluchten de weg over. Met alle risico's van dien. Jacht verstoort bovendien niet alleen de dieren waarop wordt geschoten, maar ook alle andere dieren in de omgeving.

Jacht is niet diervriendelijk

Ondanks wat jagers beweren, is een directe dood een toevalstreffer en zijn dieren zelden op slag dood. Ze worden aangeschoten en vluchten in paniek. Lang niet al deze dieren worden direct gevonden en uit hun lijden verlost. Aangeschoten dieren sterven op deze manier een pijnlijke dood. Filmbeelden van de ganzenjacht tonen dat aangeschoten ganzen eerst door een jachthond worden gegrepen, waarna de jager de dieren aan hun nek rondslingert. Zelfs na deze lijdensweg leven de dieren soms nog. De doodstrijd van aangeschoten dieren kan soms dagenlang duren. Deze praktijken zijn het gevolg van 'legale jacht'. Door gebrek aan toezicht in het buitengebied is de pakkans in het geval van illegale activiteiten zeer klein en worden misstanden, zoals het schieten van beschermde soorten of het gebruik van verboden middelen, niet gesignaleerd.

Puur vlees?

Wild is biologisch, schoon en vrij van antibiotica, aldus de voorstanders. Een claim zonder enige onderbouwing. In tegenstelling tot dieren uit de vleesindustrie is van wilde dieren helemaal niet bekend wat ze eten. Ze krijgen vrijwel zeker bestrijdingsmiddelen binnen en ook in het bos is het allerm minst zeker dat ze uitsluitend 'gezond' voedsel nuttigen. Zo is aangetoond dat het vlees van bijna 10% van de wilde zwijnen in Thüringen, Duitsland, decennia na Tsjernobyl nog zo veel radioactiviteit bevat, dat het niet geschikt is voor menselijke consumptie.

Veilig en gezond vlees?

Terwijl de gezondheid van gehouden dieren voortdurend onder controle staat, is dit niet het geval bij wild. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) schrijft voor dat een 'gekwalificeerd persoon' een gedood dier voor consumptie moet controleren op ziektes. 'Gekwalificeerd' betekent in dit verband dat een jager twee avonden theorieles volgt bij de Stichting Jachtopleidingen en een meerkeuzetoets maakt. Vervolgens ontvangt hij het certificaat 'voedselhygiëne' en is dan 'gekwalificeerd' om de voedselveiligheid in de keten te bewaken.

De jager moet, schrijft de NVWA voor, het levende dier voor het schot beoordelen op 'abnormaliteiten'. Gelet op de praktijk is deze regel onuitvoerbaar. Dieren worden van grote afstand beschoten of opgedreven, waarna jagers vuren op alles wat beweegt. Is het dier dood, dan moet de jager bij het verwijderen van de ingewanden letten op afwijkingen. Ziet hij deze niet, dan vult hij een formuliertje in en mag hij het dier leveren aan een restaurant of poelier. Ziet een jager een abnormaliteit, dan is hij verplicht het dier aan te bieden aan de NVWA, maar of dat gebeurt is niet controleerbaar.

Ziektevrij?

Bij de jacht is er altijd het risico op verspreiding van dierziektes. Ziektes die soms ook op mensen kunnen overgaan. Zo kunnen zoogdieren en vogels drager zijn van rondwormen uit de Trichinella-familie, die ook in mensen kunnen leven. Konijnen en hazen zijn gevoelig voor besmetting met Tularemie, een door een bacterie veroorzaakte infectieziekte, die van dier op mens kan overgaan. Wilde vogels kunnen drager zijn van bijvoorbeeld de 'vogelgriep', een ziekte waaraan in China tientallen mensen zijn overleden. Hieruit blijkt dat het aanraken en eten van in de natuur geschoten dieren niet zonder risico is.

Wild eten? Natuurlijk niet

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat het vlees van wilde dieren niet natuurlijk, puur, duurzaam, gezond en veilig is. De natuur is geen supermarkt waaruit je ongestraft kunt 'oogsten'. Jagers en 'wildconsumenten' degraderen wilde dieren tot een vleesproduct, terwijl ze een cruciale rol spelen in het ecosysteem waarin ze leven. Wilde dieren moeten in principe met rust worden gelaten, zoals dat ook in de wet is vastgelegd. Jacht is niet natuurlijk in een maatschappij waar voedingsmiddelen overvloedig voorhanden zijn. Driekwart van Nederland is al ingericht voor de menselijke voedselproductie. Het is onacceptabel dat er dan ook nog uit het laatste restje natuur wordt 'geogst' ten behoeve van menselijke consumptie.

Leve(n)de dieren

www.fauna4life.nl

Volg ons ook op Facebook, Twitter en Instagram